

Z Á P I S

Jednání Monitorovacího výboru pro činnost ASZ

Datum konání: 26. listopadu 2024 10:00 – 12:00

Místo konání: Zasedací místnost Rytířská 31, Praha 1

Přítomni: Daniel Jiří, Tišer David, Petroková Helena, Škarka Daniel, Hněvkovský Jakub, Petroková Helena, Pávková Lenka, Miklušáková Marta, Karika Karel, Gronzíková Drbohlavová Alena, Hančin Peter, Köttnerová Renáta, Chládek Martin, Dvořák Vladimír, Miko Michal,

Agentura pro sociální začleňování:

Šimáček Martin, Vepřková Radka, Pospíšil Filip, Ziegler Aleš

Úřad vlády ČR: Fuková Lucie, Bursíková Jacques Kateřina, Satrapová Iva, Nguen Dieu Thuy, Kameníková Klára, Svobodová Iva, Sporková Barbora

Jednání Monitorovacího výboru pro činnost ASZ řídila jeho tajemnice Iva Satrapová ve spolupráci s předsedou Výboru a místopředsedkyní Výboru.

Jednání se konalo hybridní formou.

Program:

- 1. Usnesení vlády České republiky ze dne 28. srpna 2024 č. 580** k návrhu institucionálního ukotvení Agentury pro sociální začleňování a jejího postavení vůči ministerstvům a jiným ústředním orgánům státní správy a územním samosprávným celkům a přehled činností ASZ k jeho naplňování
- 2. Shrnutí projektu Rozvoj systémů sociálního začleňování**
- 3. Stav přípravy navazujícího projektu Systematická koordinace sociálního začleňování**
- 4. Naplňování Statutu MV ASZ a očekávání členů Rady vlády pro záležitosti romské menšiny ve vztahu k činnosti Agentury pro sociální začleňování**

Úvodní slovo

Úvodní slovo vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny Mgr. Lucie Fukové

Paní Fuková jako místopředsedkyně Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování zahájila jednání Výboru, přivítala jeho členy, zástupce Agentury pro sociální začleňování (dále jen „Agentura“) a další hosty z řad občanských členů Rady vlády pro romské záležitosti a krajských koordinátorů.

Představila pana Bc. Jiřího Daniela jako nového předsedu Výboru a omluvila ho za pozdní příchod z důvodu zpoždění vlaku.

Krátce představila program jednání a předala slovo řediteli Agentury Mgr. Martinovi Šimáčkovi.

Hovoří p. *Martin Šimáček* (Agentura pro sociální začleňování):

Úvodní informace

Během posledního jednání Výboru dne 8. srpna 2024 panovala nejistota ohledně budoucnosti Agentury. S ohledem na usnesení vlády ČR ze dne 28. srpna 2024 č. 580 se Agentura nyní nachází v přerodové fázi co do rozsahu činnosti a financování.

Uzavírá se projekt Rozvoj systémů sociálního začleňování (RSSZ), který poběží až do 31. března 2025. Projekt se podařilo naplnit, vychází se z něj při přípravě navazujícího projektu. Zahájení navazujícího projektu s názvem Systémová koordinace sociálního začleňování (SKSZ) se předpokládá od 1. dubna 2025. Okolo 2. prosince 2024 bude jasno, zda byl akceptován projektový záměr a zda může být předložena žádost.

Upozorňuje na Index sociálního vyloučení 2023, který je k dispozici na webu MMR v interaktivní verzi.

Usnesení vlády České republiky ze dne 28. srpna 2024 č. 580

Usnesení překlenuje období od ukončení projektu RSSZ k projektu SKSZ.

Vláda ČR pověřuje Agenturu, aby dále pracovala v územích jako doposud. Materiál souhrnně říká, jaké nástroje má Agentura k dispozici a jak s nimi bude působit.

Vláda ČR přesně nedefinovala, v kolika obcích má Agentura působit.

Vláda ČR vzala na vědomí materiál Index sociálních vyloučení 2023 a vyslovila souhlas, aby bylo v souladu s ním pracováno.

Finanční prostředky na roky 2025–2026: celkem 5 pracovních úvazků v Agentuře, pracovní místa jsou termínována.

Vláda ČR ukládá v bodě 1c) předložit pro jednání vlády do 31. března 2026 zprávu o výsledcích činnosti Agentury pro sociální začleňování za léta 2023–2025 s důrazem na komunitní práci, opatření směřující k desegregaci vzdělávání a bydlení ve vyloučených lokalitách.

Reaguje *paní Lucie Fuková* (místopředsedkyně Výboru, vládní zmocněnkyně pro záležitosti romské menšiny):

Tento bod má být předmětem jednání Výboru. Je třeba diskutovat o nastavení spolupráce, aby Výbor mohl participovat. Výbor chce vědět, jak má Agentura naplánován harmonogram. Je třeba vyjasnit, co v rámci své kompetence vykonává MMR, MPSV a na čem bude pracovat Úřad vlády ČR.

Odpovídá p. *Martin Šimáček*:

Nabízí, že ze strany Agentury bude připraven návrh takového nastavení na další jednání Výboru. Prozatím se tomu Agentura z časových důvodů nevěnovala.

Poukazuje na fakt, že vláda ČR Agenturu zavázala, abych se speciálně věnovala komunitní práci, opatřeními směřujícím k desegregaci vzdělávání a bydlení ve vyloučených lokalitách.

Komunitní práce a desegregace bydlení je tedy požadavek vlády ČR, výše zmíněným usnesením vlády získala Agentura mandát k jeho naplňování.

Reaguje p. *Daniel Škarka* (Svaz měst a obcí ČR) a dotazuje se na spolupráci s kraji. *Martin Šimáček* odpovídá, že spolupráce s kraji nebyla Agentuře uložena, ale Agentura ve spojení s kraji je.

Systematická koordinace sociálního začleňování (SKSZ)

Důraz na participaci, důraz na monitoring

Hlavní a dílčí cíle jsou dostupné v prezentaci, která je součástí zápisu.

Romové – sledování zranitelných skupin, stávající stav

Otevírá se otázka, jakým způsobem cílovou skupinu (v tomto případě Romy) monitorovat.

Sledování je důležité pro potřeby jednotlivých výzev.

Agentura žádá vládní zmocněnkyni Fukovou o další konzultaci, aby došlo k posunu v pracovních činnostech.

Reaguje paní *Lucie Fuková*:

Informuje, že dne 4. prosince 2024 se uskuteční Rada vlády pro záležitosti romské menšiny v Brně, kde se budeme tématu sběru dat věnovat. Dotazuje se, zda se Rady v Brně za MPSV a za Agenturu někdo zúčastní.

V operačních programech bývá indikátor „Rom“. Realizátorům je třeba vysvětlovat, že se nikde nic neeviduje, jedná se jen o kvalifikované odhady. Ty mají poskytnout přehled o sociologické situaci.

Reaguje paní *Radka Vepřková* (Agentura pro sociální začleňování):

V novém projektu bude výstup tzv. Monitorovací arch zranitelných skupin včetně sociálně vyloučených Romů. S ohledem na výzvy se jedná o systematické sledování zapojení Romů. Vnímáme to jako citlivé téma a snažíme se nastavit procesy tak, aby nedocházelo k neetickému zacházení s daty.

Reaguje p. *Michal Miko* (člen Výboru a občanský člen Rady vlády pro záležitosti romské menšiny):

Považuje za důležité, aby se diskuse o sběru dat účastnil i Úřad pro ochranu osobních údajů.

Doplňuje paní *Lucie Fuková*:

Pracovníci Úřadu pro ochranu osobních údajů budou účastni, metody s nimi konzultujeme.

Reaguje *paní Marta Miklušáková* (Ministerstvo práce a sociálních věcí):

Během diskuse o sběru etnických dat bylo dohodnuto, že Ministerstvo spravedlnosti ve spolupráci s MPSV, MŠMT a ÚV ČR vypracuje stručnou metodiku sběru dat. Ta bude obsahovat základní obecné principy. Jednotlivé rezorty si pak metodiku rozpracují do konkrétních postupů při sběru etnických dat podle svých potřeb.

Reaguje *paní Kateřina Bursíková Jacques* (vedoucí Oddělení národnostních menšin a romských záležitostí, tajemnice Rady vlády pro záležitosti romské menšiny):

Od července 2024 došlo v této věci k velkému posunu. V Brně dne 4. prosince 2024 si odsouhlasíme návrh materiálu a pak bude k dispozici finální text.

Reaguje *paní Renáta Köttnerová* (krajská koordinátorka pro Olomoucký kraj):

Reaguje na pana Šimáčka, který zmiňoval, že se Agentura má zaměřit na rozvoj komunitní práce.

Dotazuje se na témata, které Agentura vnímá jako méně úspěšné a na příčiny, proč se v těchto tématech dostatečně nedaří.

Segment komunitní práce vznikl mimo jiné proto, aby se zajistila participace Romů a obce. Sociální služby prevence nejsou zcela dostačující a sociálně vyloučených lokalit neubývá.

Ptá se, zda je možno udělat analýzu predikce a úspěšnosti komunitní práce v daných lokalitách (řízená efektivita KP)?

Reaguje *p. Martin Šimáček*:

Budeme se snažit zmapovat základní efektivitu a dopady komunitní práce (navázání na spolupráci s obcí).

V rámci projektu Komunitní práce, který Agentura realizuje, zmiňuje Hanušovice a Ralsko. Obě obce vykazují pozitivní postupy, ale i negativa. Spolupráce s Hanušovicemi byla ukončena a evaluační proces je v procesu. Budou k dispozici výstupy, které nejsou plošné, ale vázané na projekty ve výzvě č. 18 OPZ Projekty veřejné správy zaměřené na inovace v tematických oblastech OPZ.

Odpovídá, že v evaluaci se využívá kombinovaný přístup, který spojuje interní i externí evaluaci.

Reaguje *paní Lucie Fuková*:

Dohodněme se tedy, že příští jednání Výboru bude zaměřeno na témata ohledně nastavení monitoringu do roku 2026 a komunitní práce (nutno vzít v úvahu všechny zdroje: Agentura, ÚV ČR, MPSV atd.). Přizván bude pan Michal Miko a pracovníci Komunitního centra v Ostravě.

Reaguje *p. David Tišer* (člen Výboru, občanský člen Rady vlády pro záležitosti romské menšiny):

Dotazuje se na spolupráci s městem Plzeň.

Dotazuje se na desegregaci v šesti obcích – o jaké obce se jedná, jak proces vypadá, v jaké fázi se to nachází.

U přehledu poradenských procesů se zajímá o konkrétní příklady. Co lze chápat jako „úspěch“, co takový úspěch definuje?

Posilování kompetencí obcí. Kolik stojí podpora jedné obce, pokud má zájem o balíček služeb? Kolik takových obcí je, jaké jsou výsledky? Jak dlouho s nimi Agentura pracuje?

Vyjadřuje pochybnost nad faktem, že Agentura má vykonávat komunitní práci. Místní organizace mají být partnery Agentury v územích.

Reaguje *paní Marta Miklušáková*:

Panuje shoda, že cílit na posílení kompetencí pracovníků obcí nestačí. Aktivita Agentury mají vést ke změně v obcích, s nimiž ASZ spolupracuje. MPSV očekává, že takovou změnu bude ASZ měřit pomocí jasných indikátorů. Téma je diskutováno na úrovni projektů i úrovni kmenové činnosti.

Je třeba, aby se ASZ věnovala tomu, jak měřit dopady svého působení v obcích.

Reaguje *paní Lucie Fuková*:

Je zcela evidentní, že nyní není možné obsáhnout všechna témata, způsob a formy měření dopadů. Navrhuje, aby další jednání Výboru trvalo delší dobu (cca 4 hodiny) a jeho cílem bude diskutovat tato témata.

Ujišťuje se, že měření bude součástí bodu 1c Usnesení („předložit zprávu o výsledcích činnosti Agentury“).

Reaguje *p. Jiří Daniel* (předseda Výboru, občanský člen Rady vlády pro záležitosti romské menšiny):

Vyjadřuje soulad s otázkami, které položil pan David Tišer.

Pokládá si otázku, co se stane s lidmi, kteří po revitalizaci obcí nebudou mít prostředky na nájem. Ptá se, jaká jsou měřítka, kolika Romů se práce Agentury dotkla, jaké jsou úspěchy v romských komunitách, v SVL apod.

Hovoří na téma identifikace, kdo je Rom. V Brně u pana ombudsmana dne 4. prosince 2024 snad dojde k posunu ohledně sběru dat.

Prioritu dalšího jednání vidí v definování, jak se budou sbírat data v romských komunitách.

Reaguje *p. Martin Šimáček*:

Odpovídá panu Tišerovi ohledně tématu bydlení. Všechny poradenské projekty mají své výstupy, lze je nastudovat. V rámci Agentury existuje speciální oddělení, které se tomuto věnuje.

Výrazně se mění podmínky v oblasti bydlení. Je faktem, že mezi lidmi v bytové nouzi jsou vysoké počty Romů. Agentura pracující v území si hledí toho, aby neobcházela lokality, kde se Romové koncentrují.

Reaguje *paní Lucie Fuková*:

Je známo, jaké činnosti Agentura vykonává, ale má metodická podpora a analýza za výsledek pomoc Romům v získávání adekvátního bydlení v obcích?

Panuje objektivní dojem, že služby jsou dobře nastaveny, ale v realitě naráží na anticiganismus a Romové ze služeb jednoduše vypadávají. Proto chce Výbor znát data, ze kterých je patrné, že realizované projekty dostatečně pracují s romskou komunitou.

Reaguje *p. Martin Šimáček*:

Jedna z klíčových podmínek, která musí být uvedena v přihlášce obce o spolupráci, je uvést, co se stane s těmi dotčenými lidmi. Neakceptujeme, aby lidé nuceně odešli z důvodu revitalizace a nijak se s nimi nepracovalo.

Opakuje, že Agentura zahajuje monitoring a jeho podobu bude definovat společně s Radou vlády pro záležitosti romské menšiny.

Komunitní práce – vytváříme podmínky, aby realizaci dokázali i ti, pro které se to zdá být obtížné. Agentura pomáhá organizacím odspodu.

Reaguje *paní Marta Miklušáková*:

V prezentaci ASZ se uvádí, že Agentura bude sledovat data *včetně* sociálně vyloučených Romů. Výbor uvítá, aby data o Romech nebyla při sběru směřována s dalšími a aby Agentura data o Romech sbírala zvlášť, v souladu s metodikou zmíněnou na začátku jednání.

Reaguje *paní Lucie Fuková*:

Otevírá téma naplňování Statutu MV ASZ. Ve Statutu se uvádí, že Výbor projednává výroční zprávy Agentury. V roce 2023 však výroční zpráva nevznikla, neboť vláda ČR projednávala Agenturou vytvořený materiál a ten akceptovala. Za rok 2024 výroční zpráva vznikne.

Důležitý úkol pro kancelář: nominovat dvě osoby do hodnotící komise MMR. Pečlivě koordinovat plán a harmonogram k výběru lokalit.

Ukončení spolupráce – pokud má Agentura informaci, že v nějaké obci nepostupují práce dobře či dostatečně, pak by členové Výboru měli být informováni.

Pan předseda Jiří Daniel (případně jiní členové Výboru) by rádi navštívili dotčené lokality. Možnost vyjet do terénu se jeví jako velmi přínosná.

Diskuse nad kvalitou webových stránek Agentury a dostupnosti všech potřebných informací.

Doplňuje *p. Martin Šimáček*:

Výjezd do lokality je zcela jistě možný, je nutno se dohodnout.

Slibuje dodání evaluace na RSSZ, která bude připojena k zápisu.

Připouští, že webové stránky Agentury nejsou přehledné. Web má přecházet na novou platformu.

Reaguje *paní Lucie Fuková*:

Výbor si vyžádá seznam složení lokálního partnerství ve všech místech, kde Agentura působí.

Reaguje *paní Renáta Köttnerová*:

Poukazuje na obavu, že se zapomíná na krajské koordinátory.

Ze zkušenosti předpokládá, že krajské koordinátory jsou zváni na lokální partnerství a dostávají informace týkající se klíčových dokumentů i informace o výzvách, které budou vyhlášeny.

Podporuje využití krajských koordinátorů pro spolupráci s Agenturou a lokálními partnerstvími. Zdá se, že toto spojení funguje.

Reaguje *p. Martin Šimáček*:

Považuje paní Köttnerovou za velmi aktivní krajskou koordinátorku a domnívá, že ne všichni krajské koordinátory jsou pravidelnými účastníky jednání lokálního partnerství.

Za Agenturu žádá, aby se její pracovníci mohli připojit na některé z jednání s krajskými koordinátory.

Reaguje *paní Lucie Fuková*:

Požadavek Agentury chápeme jako podnět na metodické setkání s krajskými koordinátory. Bude ze strany kanceláře zajištěno.

Pan *Jiří Daniel* jako předseda Výboru zakončuje jednání.

Děkuje všem za účast. Dnešní jednání považuje za přínosné. Bude navržen termín dalšího jednání na jaře 2025. Na základě souhlasu všech stran bude jednání trvat delší dobu.

Zapsala: Mgr. Iva Satrapová, tajemnice Monitorovacího výboru pro činnost Agentury pro sociální začleňování